

Mottagare
Socialnämnden

Medborgarförslag. Inrättande av en Familjemottagning

Förslag till beslut

Socialnämnden avslår medborgarförslaget om inrättande av familjemottagning.

Sammanfattning

Författaren till medborgarförslaget önskar att Region Gotland ska inrätta en familjemottagning.

Ärendebeskrivning

Författaren till medborgarförslaget önskar att Region Gotland ska inrätta en Familjemottagning.

Av medborgarförslaget framgår följande (utdrag ur medborgarförslaget); För att bättre kunna möta invånarnas behov av stöd i föräldraskap, föreslås en familjemottagning med mödravård, barnavård, socialvård och barnpsykiatri på ett och samma ställe. Istället för som nu utspritt på flera ställen och med en komplicerad sekretess sinsemellan. Med en familjemottagning kan samhället tidigt stötta upp de vårdnadshavare som behöver stöd, vilket i sin tur ökar barnets chans till välmående, god hälsa, lyckad skolgång och ett gott liv.

Författaren till medborgarförslaget använder begreppet ”Familjemottagning” vilket är ett begrepp som saknar en allmänt vedertagen definition. Det finns definierat vad en familjecentral är och det är det begrepp som innehållsligt svarar mot författarens beskrivning. En familjecentral är en verksamhet som riktar sig till blivande föräldrar, föräldrar och deras barn. Den är hälsofrämjande, stödjande samt generell och tidigt förebyggande. En familjecentral ska minst innehålla mödra- och barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänstens inriktning mot förebyggande arbete och bedrivs i gemensamma lokaler. (Socialstyrelsen: familjecentraler- kartläggning och kunskapsöversikt 2008).

Familjecentraler saknar uttrycklig reglering i lag men de olika ansvarsområdena beskrivs i bland annat socialtjänstlagen (SoL). Av 2 kap 1§ SoL framgår att varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och hjälp som de behöver. Av 3 kap 1§ SoL framgår att socialnämnden ska svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomiska hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Vidare framgår det av 3 kap 6 § a SoL att socialnämnden ansvarar för att det finns tillgång till öppna insatser för att möta

barns, ungas och vårdnadshavares olika behov.

Barnhälsovården och mödravården har inte specificerade mål i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) men av 1§ framgår att målet för hälso- och sjukvård är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde.

Offentlighets- och sekretesslag (OSL) reglerar bland annat sekretess till skydd för uppgift om enskildes personliga förhållanden. Av 25 kap OSL framgår att informationsutbyte/överföring inte kan ske fritt mellan olika verksamheter eller medarbetare såvida det inte finns ett samtycke från vårdnadshavare eller att det finns sekretessbrytande bestämmelser som exempelvis anmälningsplikt eller polisanmälan.

Befintligt arbete för målgruppen

Barnsäkert är en metod som syftar till att utrusta barnhälsovården med en allsidig, praktisk metod för att identifiera riskfaktorer i familjer med små barn samt att erbjuda stöd och hjälp. Barnsäkert är implementerat på hela Gotland.

FOSSAM (Första linjen, Socialtjänst och skola i samverkan) riktar sig till barn 6-16 år och deras familjer där behov av stöd/behandling har uppmärksammats från flera. När ett barns behov av samordnat stöd uppmärksammas via till exempel behandlingskonferens eller elevhälsoteam så formuleras en frågeställning tillsammans med familjen. Samtycke inhämtas och ärendet skickas till FOSSAM. Ett gemensamt möte anordnas där frågeställningen/ärendet diskuteras och de professionella enas om erbjudande om stöd/behandling från en eller flera aktörer. Erbjudandet återkopplas skyndsamt till familjen och stödjande/behandlande verksamheter kontaktar familjen inom sju dagar. Region Gotland har en samverkansstruktur för hälso- och sjukvård, barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Det pågår ett arbete inom ramen för samverkansstrukturen för barn och unga att utveckla liknande samarbetsform för de yngre barnen. I samordnad ledning för de yngsta ingår representanter på chefsnivå från barnhälsovården, BVC, IFO, föräldrastöd, förskola, barnmorskemottagningen samt BuP.

Familjestödsenheten riktar sig till barn och ungdomar 0-21 år och deras föräldrar. Enheten erbjuder råd och stödsamtal, stödgrupper och föräldrautbildningar samt familjebehandling. Vidare finns en öppen förskola, Myllan, som riktar sig till barn i åldern 0-5 år samt deras föräldrar.

Det finns även ett pågående utvecklingsarbete gällande samarbetet mellan förskola, barnhälsovården och elevhälsans psykolog för att bättre anpassas till enskildas behov. Detta består främst av stöd till förskolans pedagoger för att bättre kunna möta och anpassa sin verksamhet till barns specifika behov.

Det pågår även ett försök att införa ”BHT+” vilket är ett förstärkt barnhälsoteam-möte som genomförs per rektorsområde och termin. Det är möte som rektor kallar till, med specialpedagog, förskolepsykolog, sjuksköterska från BVC samt vid behov, någon ytterligare från

barnhälsovården. Vid detta möte kan man gemensamt resonera kring hur enskilda barn på bästa sätt kan få sina behov tillgodosedda. Inför dessa möten så hämtas antingen samtycke in från vårdnadshavarna eller så diskuterar man kring ett avidentifierat ärende i konsultativt syfte.

Bedömning

Socialnämnden erbjuder ett varierat utbud av verksamheter som arbetar förebyggande, rådgivande, stödjande samt behandlande. Det sker samarbete över olika verksamhetsområden och professioner där den enskildes behov är i fokus. Den samlade kompetensen nyttjas inom befintliga verksamheter med hjälp av olika samverkansforum såsom exempelvis FOSSAM. Ytterligare samverkansstruktur för de yngre barnen är under utveckling.

Att inrätta en familjecentral bedöms inte förändra utbudet eller erbjuda ett mervärde för den enskilde med undantag för samlokaliseringen. Samverkan och samarbete kan ske även i nuvarande organisation och ställer samma krav på samtycke för att delge information.

En samlokalisering innebär organisatoriskt olika huvudmän och därmed olika sekretessregler vilket även i denna form bygger på att den enskilde samtycker till att informationsutbyte får ske.

Bedömningen är att nämnden uppfyller lagstiftningens krav med att erbjuda förebyggande insatser som bygger på frivillighet i många olika former.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-22.
Medborgarförslag, inkommet 2023-01-10.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Avsändaren av medborgarförslaget
Regionfullmäktige, via registrator-rs
Kvalitetschef Øystein Berge